

P. Borbély előadásában kifejtette, hogy az Európát megrázó nyugtalanságok közel másfél évszázad óta a nemzetiségi eszme nevében támadtak. Érthető tehát, ha az emberek ítélete is nagyon ellentétes erről az eszméről: az egyik rész olyan értéknek tartja, melyért mindent érdemes feláldozni, míg másfelől a legnagyobb bajok forrását látják benne. Bár a nemzetiségi eszméről folytatott vita nagyon régi, még nem sikerült a világ közvéleményét egységes álláspontra vezetni. S a helyes ítélet megalkotása addig nem is történhetik meg, amíg a nemzeti eszmét nem az általános erkölcsi elvek szempontjából vizsgáljuk.

– A tisztánlátásban segítségünkre van az egyház – mondotta P. Borbély. Álláspontja példaképpül szolgálhat mindenkinek, mert elítéli azokat a visszaéléseket, melyeket a nemzeti eszme leple alatt, akár hatalmi érdekből, akár politikai számításból, akár önző gazdasági előtörésből követnek el. A tiszta nemzeti eszme érvényesülését azonban a legnagyobb szeretettel karolja föl. Tudja, hogy ebben csak arról van szó: ragaszkodjunk az életünket hordozó szellemi, anyagi és testi feltételekhez. Ahogy a természetes körülmények között felnőtt virág színe és illata mindig felülmúlja az üvegházi termést, úgy adja meg a nemzetiséghez való ragaszkodás is emberségünknek a meleget, egészséget, természetességet. Íme az egyház értékelése, mely kötelességünké teszi a nemzetiséghez való hűséget, az igazságtalanul megtámadott nemzeti állomány öntudatos védelmét, sőt megengedi a nemzetiség érdekében kifejtett hódítást is, amíg ez kifogástalan eszközökkel, az emberiség érdekében, erőszak nélkül történik. A nemzeti eszmét tehát az életet építő és tökéletesítő, nem pedig romboló hatalommá kell tennünk – fejezte be értékes előadását P. Borbély István S. J. a hallgatóság lelkes tapsvihara közben.

Szegedi Napló XVI. (1940) február 29. 5. oldal

483. Kitűnően sikerült a Turul Szövetség szegedi katonaejtje a Városi Színházban

Tegnap este fél kilenc órakor turulos magyar lobogókkal díszített Városi Színház izzóan magyar légkörében tartotta meg a Turul Szövetség szegedi kerületi vezérsége a „Magyar Katona-est”-jét, melyet a Magyar Rádió is közvetített. A szépszájú közönség körében megjelentek: dr. vitéz József Ferenc királyi herceg, a honvédelmi miniszter képviselőjében vitéz Silley Antal hadtestparancsnok, Tukats Sándor dr. főispán, Pálffy József dr. polgármester, a Turul Szövetség magisterei, az egyetemi és főiskolai tanári kar nagyszámban és a várostöbb előkelősége.

A műsor a Himnusszal kezdődött, melyet a szegedi 9. honvédgyalozegred zenekara adott elő. Ezután Babiczky Ede a Turul Szövetség szegedi kerületének vezére mondott megnyitóbeszédet, melyben megnyugvásának adott kifejezést, hogy Szeged lakossága ilyen nagy megértéssel fogadta az ifjúság országos jelentőségű megmozdulását, s ebből azt látja: Szeged népe megértette, „hogy katonanemzet fiai vagyunk”, és ma tudatában kell lennünk ennek a történelmi valóságnak. A magyar, turulista szegedi ifjúság március idusán megrendezett katonaejtjét a

magyar katonaeszmény szolgálatába állítja. Ez a szolgálat pedig nem jelent mást, mint kifejleszti a nemzet minden egyes tagjában a katonakereskedőket.

A nagy tapssal fogadott beszéd után a szegedi Tanárképző Főiskola Kamara Kórusa Szögi Endre főiskolai tanár, karnagy vezényletével magyar katonadalokat adott elő, majd Horváth József tanárjelölt, a Turul Szövetség szegedi kerületi alvezére tartotta meg előadását „Magyar katonaeszmény” címmel.

– Március idusának előestéjén – mondotta Horváth József – új szerepkörbe került az ezeréves államalkotó magyar nemzet. Elhivatottságát, lelkierejét, élni akarását új, de régóta várt feladatok megoldásának kemény tűzpróbája várja. S az új korok fordulatainak küszöbén feldübörög a történelmi számonkérés hangja: állanak-e még a magyar vártán az életigenlő nagy nemzeti akarat letéteményesei. Ezer és ezer éven keresztül ez a hang, a nagy magyar sorskérdés örök rapszódijára dübörög a Kárpátok medencéjében. Az Alföld metropolisában, Szegeden a mi városunkban azonban cselekedetté érlelődött az eszme, s a romok fölé emelkedett egy nagy magyarnak parancsolni tudó egyénisége. Sorsforduló pillanata, új történelmi korszak kezdete volt az a nap, amikor diadalmas útjára indította a szegedi zászlókat a Novara hőse, minden vitézek vitéze: vitéz nagybányai Horthy Miklós! (A közönség percekig éljenzi a kormányzót.) S a nagy világégés lőporfüstjéből és a bomlás ködéből a szegedi zászlók hazatértek Budavárba, hirdetve ország-világ előtt, hogy van már igazság, van keresztény nacionalizmus, és lesz magyar jövő, mert van már hadseregünk! És nemcsak egy új Magyarország, hanem egy új európai korszak kezdetét is jelentette Horthy Miklós seregének jötte. Horthy Miklós katonái új hitet, új gondolatot hoztak a vajúdo világnak, s ma az a Nyugat, mely akkor Trianonban lefegyverezte a magyar katonát, érzi, hogy bizony jó, ha a világ legmegbízhatóbb katonája áll őrt a Kárpátok ormán. Nyugodtabb az álma minden békeszerető nemzetnek, mióta van magyar hadsereg, mely mindenkor és mindenki ellen meg tudja védeni a mi életerünket: a magyar hazát. A világ pedig éppen olyan reménykedéssel tekint a magyar vitézi erények felé, mint amilyen hittel őseinktől várták és sóvárogták a magyar fegyverek oltalmát. Katonanemzet fiait vagyunk! Minden magyar férfiúnak katonának kell lennie lelkében, katonának kell lennie öntudatában, fegyelmeztségében és akarati készségében. Katonának kell lennie jellemében és életszemléletében, mert csak így tudunk örök magyarok lenni, csak így tudunk országot tartani s tovább építeni.

A nagyhatású beszéd után a széphangú és kitűnő tehetségű szegedi származású operaénekesnő: Máthé Jolán énekelt eredeti szegedi katonadalokat a közönség nagy tetszése közben, majd Gergely Gergely tanár, a Botond B. E. dominusa szavalt nagy hatással vitéz Rózsás József Hovédroham című költeményét, végül Kertész Lajos egyetemi lektor, karnagy vezényletével a Szegedi Egyetemi Énekkar Berlioz – Király Péter: Rákóczi indulójával ért véget a műsor első része, a hallgatóság lelkes tapsvihara közben.

Szünet után a Szegedi Egyetemi Énekkar gyönyörű előadásban katonadalokat énekelt, dr. Belle Ferenc, a városi zeneiskola igazgatója briliáns játékaival Hubay: „3 Csárdajelenet”-ét adta elő, zongorán kísérte Göllner Károly. Fodor József kerületi alvezér katonaverseket szavalt, a Főiskolai Kamara Kórus pedig „Tábori dalok”-at adott elő. A mindvégig lelkes hangulatú és izzóan magyar levegőjű Magyar Katona-est a Hunyadi János 9. gyalogezred „Katona indulói”-val ért véget. Vezényelt: Fricsay Ferenc karnagy.

Szegedi Napló XVI. (1940) március 14. 5. oldal

484. A Turul Szövetség Szegedi Kerületi Vezérségének cikksorozata

A legnagyobb magyar ifjúsági szervezet, a Turul Szövetség ellen hosszú éveken keresztül az volt a vád, hogy semmi komoly munkával nem foglalkozik, és kiüregedett ifjúsági vezérei csak haszontalan tüntetésekre használják fel az ifjúság lobbanó szenvedélyeit. Ez a vád sohasem volt igaz, mert a szövetség mindig foglalkozott nagyon komoly ifjúsági és nemzeti problémákkal, de eddig a légkör nem volt alkalmas arra, hogy ezekkel a problémákkal a nagy nyilvánosság elé kijöjjön. Ma azonban már a magyar közélet előzetes nevelőmunka következtében elő van készülve, hogy ezeket a problémákat kellően értékelje.

Most tehát a Turul Szövetség Szegedi Kerületi Vezérsége vitacikksorozat keretében tárja ezeket a problémákat a nagy nyilvánosság elé. A vitacikksorozat keretében egyes ifjúsági vezetők és maguk a bajtársak mondják el, mi a véleményük és hogyan látnak egyes kérdéseket, s mi lenne azoknak a megoldása. Az elmondottakhoz azután részben a többi bajtársak, részben egyetemi tanárok szólnak hozzá. Azonkívül felkéri a szövetség a lap olvasótáborát, hogy akinek valami fontos észrevétele van ezekkel a kérdésekkel és cikkekkel kapcsolatban, pár sorban összefoglalva juttassa el a Vitacikksorozat megjelöléssel a szerkesztőségbe.

Szegedi Napló XVI. (1940) március 24. 22. oldal

485. Hogyan látja az öntudatos magyar ifjúság a falukérdést

Írta: Vermes Jakab, a Werbőczy: B. E. főkincstárosa

Nagy divat ma parasztsággal foglalkozni. A parasztkérdés ma égető problémája a nemzetnek. Újságolvasó ember lépten-nyomon paraszttanulmányokkal, falukutatással találkozik, s az aza egyöntetű megállapítás, hogy a nagy magyar káoszából egyetlen kivezető út a tisztavérű romlatlan lelkű, őserőkkel rendelkező magyar paraszt. Így hát a parasztság a nemzet fundamentuma és feladata óriási, mert vállain nyugszik jórészen a nemzet jövője. Meg kell azonban állapítanunk, hogy e nagy feladatra ma nem 100 százalékig alkalmas parasztságunk. Ebbe pedig nem kell és nem szabad belenyugodnunk, hanem alkalmassá kell tenni. Ki tegye alkalmassá? Mi, az öntudatos ifjúság! Amikor ezt tesszük, négy dologra van szükség: látnunk kell, tanulnunk kell, számítanunk kell, és mindezek után tennünk kell.

Mit kell látnunk?